

OBSAH

PŘEDMLUVA	1
1 SPOLEČNOST A PROSTOR.....	5
1.1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	7
1.1.1 Pojetí regionu	7
1.1.2 Pojetí prostoru v ekonomii a ekonomický region	8
1.1.3 Pojetí ekonomického rozvoje.....	11
1.1.4 Modely regionálního rozvoje.....	15
1.1.5 Doporučená literatura	23
1.2 SOCIÁLNÍ ROZVOJ.....	25
1.2.1 Úvod do problematiky sociálního rozvoje.....	25
1.2.2 Sociální politika, její principy a nástroje	26
1.2.3 Oblasti sociálního rozvoje.....	28
1.2.4 Chudoba a sociální exkluze a inkluze.....	29
1.2.5 Princip rovných příležitostí	32
1.2.6 Komunitní plánování	35
1.2.7 Závěr.....	37
1.2.8 Doporučená literatura:.....	37
1.3 LOKÁLNÍ ASPEKTY V SOCIÁLNĚ EKONOMICKÉM MYŠLENÍ.....	39
1.3.1 Lokální aspekty v sociálně ekonomickém myšlení.....	39
1.3.2 Vymezení lokální ekonomie	40
1.3.3 Formy lokální ekonomie	41
1.3.4 Ideálně typický model lokální ekonomie	43
1.3.5 Lokální ekonomie a soudobé problémy	45
1.3.6 Doporučená literatura	47
1.4 KVALITA ŽIVOTA V RÁMCI ROZVOJE MĚST	49
1.4.1 Úvod do problematiky kvality života	49
1.4.2 Pojem kvality života.....	49
1.4.3 Lidské potřeby ovlivňující kvalitu života	51
1.4.4 Proč se kvalitou života vlastně zabývat?	52
1.4.5 Měření kvality života	54
1.4.6 Monitorování procesů zvyšování kvality života na úrovni města	60
1.4.7 Závěr.....	62
1.4.8 Doporučená literatura	63
1.5 LEGISLATIVA PRO ROZVOJ ÚZEMÍ.....	65
1.5.1 Úvodem	65
1.5.2 Legislativní rámec.....	67
1.5.3 Územní plánování.....	68
1.5.3.1 Cíle a úkoly územního plánování	68
1.5.3.2 Nástroje územního plánování.....	70
1.5.4 Proces pořizování územně plánovací dokumentace.....	77
1.5.5 Obce bez vydaného územního plánu	78
1.5.6 Ochrana před nezákonným postupem či neodůvodněným zásahem do práv dotčených osob	80
1.5.6.1 Soudní ochrana.....	80
1.5.6.2 Ochrana poskytovaná správními úřady	80
1.5.7 Závěr.....	81
1.5.8 Použité zkratky:	81

2	EKONOMICKÉ DETERMINANTY PROSTORU	83
2.1	MODELOVÁNÍ EKONOMICKÉHO PROSTORU REGIONU	85
2.1.1	<i>Modelování ekonomických procesů regionu</i>	<i>85</i>
2.1.1.1	Typy regionů	85
2.1.1.2	Základní struktura ekonomiky regionu	86
2.1.1.3	Meziregionální ekonomické vztahy a regionální účty	98
2.1.1.4	Makroekonomická analýza fungování regionu	101
2.1.2	<i>Závěr.....</i>	<i>104</i>
2.1.3	<i>Doporučená literatura</i>	<i>105</i>
2.2	EKONOMICKÝ POTENCIÁL ÚZEMÍ	107
2.2.1	<i>Ekonomický potenciál.....</i>	<i>107</i>
2.2.2	<i>Empirická dimenze měření ekonomického potenciálu</i>	<i>109</i>
2.2.3	<i>Teoretická dimenze regionálního ekonomického potenciálu</i>	<i>110</i>
2.2.3.1	Teorie rozmístění v prostoru	111
2.2.3.2	Teorie strukturálních změn v regionu	113
2.2.3.3	Teorie prostorové mobility	113
2.2.4	<i>Antropologická dimenze produkčního potenciálu území.....</i>	<i>116</i>
2.2.5	<i>Doporučená literatura</i>	<i>118</i>
2.3	FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	119
2.3.1	<i>Rozvoj obce.....</i>	<i>119</i>
2.3.2	<i>Financování rozvoje a municipální rozpočet</i>	<i>121</i>
2.3.3	<i>Zdroje financování rozvoje obce.....</i>	<i>123</i>
2.3.4	<i>Rozvoj a finanční stabilita měst a obcí.....</i>	<i>125</i>
2.3.5	<i>Doporučená literatura</i>	<i>128</i>
2.4	INVESTIČNÍ PŘÍLEŽITOSTI.....	129
2.4.1	<i>Úvod</i>	<i>129</i>
2.4.2	<i>Investice.....</i>	<i>129</i>
2.4.2.1	Co je to investice a čemu slouží?	129
2.4.2.2	Subjekty, které investují nebo jsou investicí dotčeny.....	129
2.4.3	<i>Investice obcí.....</i>	<i>130</i>
2.4.4	<i>Příklady základních druhů investic dle zaměření.....</i>	<i>131</i>
2.4.5	<i>Měřitelnost rentability investic.....</i>	<i>132</i>
2.4.6	<i>Proces Investování.....</i>	<i>133</i>
2.4.6.1	Legislativní vymezení stavební investice veřejnoprávních subjektů	133
2.4.6.2	Popis procesu stavební investice	133
2.4.6.3	Námět	133
2.4.6.4	Projektový - investiční záměr	134
2.4.6.5	Projektová dokumentace	134
2.4.6.6	Realizace.....	136
2.4.7	<i>Financování investic</i>	<i>136</i>
2.4.7.1	Vlastní zdroje	136
2.4.7.2	Úvěrové zdroje	137
2.4.7.3	Dotace	137
2.4.7.4	Přenesená správa, PPP	138
2.4.8	<i>Závěr.....</i>	<i>139</i>
2.4.9	<i>Doporučená literatura</i>	<i>140</i>
2.5	ROZVOJ INFRASTRUKTURY A SLUŽEB SE ZAMĚŘENÍM NA MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	141
2.5.1	<i>Regionální infrastruktura a dostupnost</i>	<i>145</i>
2.5.2	<i>Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury</i>	<i>148</i>
2.5.3	<i>Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava</i>	<i>148</i>
2.5.4	<i>Rozvoj dopravní obslužnosti.....</i>	<i>149</i>
2.5.5	<i>Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení.....</i>	<i>150</i>

2.5.6	Podpora rozvoje a prosperity regionu	150
2.5.7	Dostupnost a zvyšování kvality a efektivnosti vybraných veřejných služeb	150
2.5.7.1	Vzdělávání	150
2.5.7.2	Sociální péče	151
2.5.7.3	Zdravotnictví	151
2.5.7.4	Cestovní ruch	152
2.5.7.5	Brownfields	153
2.5.8	Marketing regionu	153
2.5.8.1	Infrastruktura veřejných služeb	156
2.5.8.2	Zajištění efektivnosti a dostupnosti poskytování zdravotnických služeb	158
2.5.8.3	Rozvoj cestovního ruchu	158
2.5.8.4	Využívání brownfields	159
2.5.8.5	Marketing regionu	159
2.5.9	Rozvoj měst	160
2.5.9.1	Střed měst	162
2.5.9.2	Obytné čtvrti	162
2.5.9.3	Sociální soudržnost	162
2.5.9.4	Podnikání, inovace	163
2.5.9.5	Funkční využití území brownfields	163
2.5.9.6	Doprava	163
2.5.10	Hlavní aktivity	164
2.5.11	Rozvojové póly regionu	164
2.5.12	Území určená k podpoře v rámci IPRM	166
2.5.13	Subregionální centra	167
2.5.14	Doporučená literatura	167
2.6	ROZVOJ DOPRAVY	169
2.6.1	Doprava – základní pojmy	169
2.6.2	Doprava a veřejný prostor	170
2.6.3	Doprava a veřejný sektor	174
2.6.3.1	Postavení ústředních orgánů	174
2.6.3.2	Postavení regionálních autorit	175
2.6.4	Doprava a municipality	176
2.6.4.1	Klíčové kompetence měst a obcí	177
2.6.4.2	Kompetence obcí – výkon státní správy	177
2.6.4.3	Kompetence obcí s rozšířenou působností – výkon státní správy	178
2.6.4.4	Samosprávné kompetence obcí	179
2.6.5	Přímé nástroje strategického řízení	179
2.6.5.1	Program rozvoje obce	179
2.6.5.2	Dopravní koncepce obce	180
2.6.5.3	Uplatňování nástrojů strategického řízení	182
2.6.6	Závěr	184
2.6.7	Doporučená literatura	184
2.6.8	Klíčové právní předpisy	184
2.7	KOMPARATIVNÍ SROVNÁVÁNÍ VÝVOJE REGIONŮ	185
2.7.1	Úvod do hodnocení konkurenceschopnosti	185
2.7.2	Cíle, metodologická východiska a specifikace datové základny pro aplikaci specifických ekonomických koeficientů	186
2.7.3	Fenomén konkurenceschopnosti	189
2.7.3.1	Teoretická východiska a pojetí konkurenceschopnosti	189
2.7.3.2	Konkurenceschopnost firem a konkurenceschopnost území	190
2.7.3.3	Koncept regionální konkurenceschopnosti	192
2.7.3.4	Možnosti a metodologie hodnocení konkurenceschopnosti	195
2.7.3.5	Koncept specifických koeficientů jako alternativní metoda hodnocení konkurenceschopnosti regionů	198

2.7.3.6	Systém ESA 95 a regionální účty	198
2.7.3.7	Specifické ekonomické koeficienty a jejich vymezení	199
2.7.3.8	Aplikace specifických koeficientů v rámci hodnocení regionální konkurenceschopnosti v zemích V4. 206	
2.7.4	Doporučená literatura	215
3	EKOLOGICKÉ ASPEKTY EXISTENCE LIDSKÝCH SÍDEL	217
3.1	EKOLOGIE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, UDRŽITELNÝ ROZVOJ	219
3.1.1	<i>Ekologie</i>	219
3.1.1.1	Předmět zájmu	219
3.1.1.2	Metody a řízení	219
3.1.2	<i>Soulad mezi organismy a prostředím</i>	220
3.1.2.1	Podmínky existence a rozmanitosti prostředí	220
3.1.2.2	Přizpůsobování organismů	221
3.1.3	<i>Podmínky pro život</i>	222
3.1.3.1	Teplota jedince	222
3.1.3.2	Fyzikálně-chemické vlastnosti prostředí	222
3.1.3.3	Ekologická nika a výskyt organismů	223
3.1.4	<i>Zdroje</i>	223
3.1.4.1	Záření jako zdroj	223
3.1.4.2	Anorganické molekuly jako zdroj	224
3.1.4.3	Organismy jako zdroj	224
3.1.4.4	Prostor jako zdroj	225
3.1.5	<i>Populace</i>	225
3.1.5.1	Populace a dynamika populace	226
3.1.5.2	Ekotypy	226
3.1.6	<i>Společenstva</i>	226
3.1.6.1	Výstavba společenstva	227
3.1.6.2	Biomy	227
3.1.7	<i>Životní prostředí – vztah člověka a životního prostředí</i>	228
3.1.7.1	Složky životního prostředí	229
3.1.7.2	Hydrosféra	229
3.1.7.3	Životní prostředí v Česku	230
3.1.7.4	Historický vývoj	231
3.1.7.5	Staré ekologické zátěže	232
3.1.7.6	Stav složek životního prostředí	232
3.1.8	<i>Trvale udržitelný rozvoj (TUR)</i>	234
3.1.8.1	Základní pilíře TUR	234
3.1.8.2	Vývoj vlivů činnosti člověka na životní prostředí a přírodu	235
3.1.8.3	Nástroje řešení	236
3.1.9	<i>Doporučená literatura</i>	237
3.2	OBNOVITELNÉ ZDROJE A KOMPLEXNÍ PŘÍSTUP K OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	239
3.2.1	<i>Obnovitelné zdroje</i>	239
3.2.1.1	Sluneční energie	239
3.2.1.2	Geotermální energie	240
3.2.1.3	Energie vody	241
3.2.1.4	Energie větru	242
3.2.1.5	Biomasa	242
3.2.1.6	Bioplyn	244
3.2.1.7	Ostatní	244
3.2.2	<i>Komplexní přístup k ochraně životního prostředí</i>	245
3.2.3	<i>Nástroje ochrany životního prostředí</i>	245
3.2.4	<i>Natura 2000</i>	255
3.2.5	<i>Doporučená literatura</i>	257
3.3	OCHRANA OVZDUŠÍ	259

3.3.1	Úvod	259
3.3.2	Ovzduší – složka životního prostředí	259
3.3.3	Zákonná úprava	260
3.3.4	Základní pojmosloví	260
3.3.5	Zdroje znečišťování ovzduší	262
3.3.6	Povinnosti fyzických a právnických osob	263
3.3.7	Povinnosti provozovatelů malých stacionárních zdrojů	265
3.3.8	Poplatková povinnost	266
3.3.9	Orgány státní správy ochrany ovzduší	267
3.3.10	Závěr	269
3.3.11	Doporučená literatura	269
3.4	OCHRANA VOD	271
3.4.1	Druhy vod	271
3.4.1.1	Atmosférické vody	271
3.4.1.2	Povrchové vody	272
3.4.1.3	Podzemní vody	273
3.4.2	Odpadní vody	274
3.4.2.1	Splaškové odpadní vody	275
3.4.2.2	Průmyslové odpadní vody	275
3.4.2.3	Odpady ze zemědělství	276
3.4.3	Vodní zdroje	277
3.4.4	Přírodní faktory ovlivňující vodní zdroje	277
3.4.5	Ochrana vodních poměrů a vodních zdrojů	278
3.4.5.1	Obecná ochrana	281
3.4.5.2	Speciální ochrana	282
3.4.5.3	Ochranná pásma vodních zdrojů	284
3.4.6	Havárie a protihavarijní opatření	284
3.4.6.1	Druhy havárií	285
3.4.6.2	Protihavarijní opatření	286
3.4.7	Doporučená literatura	287
3.5	NAKLÁDÁNÍ S ODPADY	289
3.5.1	Definice nakládání s odpady	289
3.5.2	Povinnosti při nakládání s odpady	290
3.5.3	Povinnosti pro jednotlivé fáze nakládání s odpady	293
3.5.3.1	Povinnosti původce odpadů	294
3.5.3.2	Povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem	295
3.5.3.3	Povinnosti ostatních subjektů	296
3.5.4	Výkon přenesené působnosti na úrovni obcí	297
3.5.4.1	Obecní úřady obcí s rozšířenou působností	297
3.5.4.2	Obecní úřad a újezdní úřad	299
3.5.5	Právní úprava nakládání s odpady	300
3.5.6	Doporučená literatura	301
3.6	MARKETING VE VEŘEJNÉM SEKTORU	303
3.6.1	Marketingový výzkum	304
3.6.2	Marketingový plán	305
3.6.3	Marketingový mix	306
3.6.3.1	Služba	306
3.6.3.2	Cena	309
3.6.3.3	Distribuce	311
3.6.3.4	Komunikace	311
3.6.3.5	Lidé	311
3.6.3.6	Procesy	312
3.6.4	Marketingová komunikace	313

3.6.5	Reklama.....	313
3.6.6	Direct Marketing	314
3.6.7	Podpora prodeje.....	315
3.6.8	Osobní prodej	315
3.6.9	Public Relation.....	315
3.6.10	Event Marketing.....	316
3.6.11	Doporučená literatura	316
3.7	LEGISLATIVNÍ A EKONOMICKÉ NÁSTROJE PŘI OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	317
3.7.1	Definice ochrany životního prostředí.....	317
3.7.2	Povinnosti při ochraně životního prostředí.....	317
3.7.3	Nástroje ochrany životního prostředí	318
3.7.4	Legislativní nástroje při ochraně životního prostředí dle jednotlivých složkových předpisů.....	318
3.7.4.1	Legislativní nástroje na úseku ochrany ovzduší	318
3.7.4.2	Legislativní nástroje na úseku ochrany vod	319
3.7.4.3	Legislativní nástroje na úseku hospodaření s odpady	321
3.7.4.4	Legislativní nástroje na úseku ochrany přírody a krajiny.....	322
3.7.5	Ekonomické nástroje při ochraně životního prostředí dle jednotlivých složkových předpisů	323
3.7.5.1	Ekonomické nástroje na úseku ochrany ovzduší	323
3.7.5.2	Ekonomické nástroje na úseku ochrany vod	324
3.7.5.3	Ekonomické nástroje na úseku hospodaření s odpady.....	324
3.7.5.4	Ekonomické nástroje na úseku ochrany přírody a krajiny	325
3.7.6	Doporučená literatura	325
4	AKTIVITY V PROCESU ROZVOJE PROSTORU.....	327
4.1	ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU	329
4.1.1	Nejčastější individuální problémy spojené s rozvojem lidského potenciálu a jejich řešení:.....	329
4.1.2	Hlavní podmínky rozvoje	330
4.1.3	Rozvoj lidského potenciálu jako sebeřízení	330
4.1.4	Zákonnosti šíření informací	331
4.1.5	Vzájemné souvislosti rozvoje osobního potenciálu a zvládání změn souvisejících s prací.....	331
4.1.5.1	Důvody naléhavosti rozvoje osobního potenciálu:.....	331
4.1.5.2	Posilování pravého vědomí naléhavosti:.....	332
4.1.6	Doporučená literatura	335
4.2	STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ	337
4.2.1	Základy strategického managementu.....	337
4.2.2	Strategické plánování.....	340
4.2.3	Strategie města, tvorba a aktualizace.....	341
4.2.4	Strategie rozvoje města obvykle obsahuje tyto priority:	343
4.2.4.1	Strategický plán rozvoje města, obce (dále jen SPRM)	344
4.2.4.2	Hlavní znaky dobrého strategického plánu	345
4.2.5	Typy plánování ve veřejném sektoru	346
4.2.6	Výčet metod, jejich charakteristika a hodnocení.....	347
4.2.7	Doporučená Literatura	351
4.3	PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ.....	353
4.3.1	Definice projektového řízení.....	353
4.3.2	Úloha projektového řízení v pojetí moderního managementu	354
4.3.3	Měnící se podoba PM	356
4.3.4	Užívaná terminologie	357
4.3.5	Základny projektového managementu	360
4.3.5.1	Produkt projektu	360
4.3.5.2	Projekt jako proces	360
4.3.5.3	Dostupnost zdrojů	360
4.3.5.4	Rozpočet projektu	361

4.3.5.5	Okolí projektu	361
4.3.5.6	Organizační struktura projektu	361
4.3.5.7	Plánování projektu	364
4.3.6	<i>Doporučená literatura</i>	367
4.4	REALIZACE ROZVOJOVÝCH PROGRAMŮ	369
4.4.1	<i>Fondy Evropské unie</i>	369
4.4.1.1	Možnosti financování z prostředků EU	369
4.4.2	<i>Fondy EU a územní samospráva</i>	371
4.4.2.1	Územní rozpočet - definice	371
4.4.2.2	Druhy dotací	372
4.4.3	<i>Programovací období 2007-2013</i>	373
4.4.4	<i>Strukturální fondy</i>	374
4.4.4.1	Použití prostředků strukturálních fondů	374
4.4.4.2	Fond soudržnosti	375
4.4.4.3	Strategické programové dokumenty	375
4.4.5	<i>Regionální operační programy</i>	376
4.4.6	<i>Strategické plánování na úrovni obcí</i>	376
4.4.6.1	Metoda zpracování strategického plánu	377
4.4.6.2	Strategické řízení k udržitelnému rozvoji	377
4.4.6.3	Strategie rozvoje moravskoslezského kraje pro období 2009-2016	379
4.4.7	<i>Žádosti o dotace a granty v praxi</i>	379
4.4.8	<i>Doporučená literatura</i>	381
5	BEZPEČNOST A PROSTOR	383
5.1	BEZPEČNOST ÚZEMÍ	385
5.1.1	<i>Východiska bezpečnosti území a legislativní vymezení</i>	385
5.1.2	<i>Bezpečnost území a mezinárodní prostředí</i>	387
5.1.2.1	Severoatlantická aliance (NATO)	387
5.1.2.2	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)	388
5.1.2.3	Evropská unie (EU)	389
5.1.3	<i>Bezpečnost na národní úrovni – vnější bezpečnost, vnitřní bezpečnost</i>	390
5.1.3.1	Tajné služby	391
5.1.3.2	Police ČR, městská (obecní) policie, vojenská policie	392
5.1.4	<i>Bezpečnostní systém ČR a vymezení role správních úřadů ve veřejné správě</i>	394
5.1.4.1	Orgány krizového řízení	394
5.1.4.2	Vymezení role správních úřadů	396
5.1.5	<i>Doporučená literatura</i>	397
5.2	BEZPEČNOST ÚZEMÍ A ŘEŠENÍ HAVÁRIÍ	399
5.2.1	<i>Úvod</i>	399
5.2.2	<i>Teoretické vymezení mezinárodního práva</i>	400
5.2.3	<i>Mezinárodní reakce na různé krize</i>	401
5.2.3.1	Vojenské mise v rámci řešení různých krizí	402
5.2.3.2	Mezinárodní soudní dvůr v Haagu	404
5.2.4	<i>Evropské reakce na řešení různých krizí</i>	406
5.2.4.1	Vojenské možnosti EU při řešení jednotlivých krizí	406
5.2.4.2	Evropský soudní dvůr	409
5.2.5	<i>Systém ČR a řešení různých krizí</i>	411
5.2.5.1	Soudní systém ČR	411
5.2.5.2	Státní a veřejná správa	411
5.2.6	<i>Doporučená literatura</i>	415
5.3	ZODPOVĚDNOST ZA DELIKTY	417
5.3.1	<i>Správní právo</i>	417
5.3.2	<i>Správně právní odpovědnost</i>	418
5.3.2.1	Správně právní odpovědnost za přestupky	419

5.3.2.2	Správně právní odpovědnost za tzv. jiné správní delikty.....	420
5.3.2.3	Procesně právní režim tzv. jiných správních deliktů.....	422
5.3.2.4	Trestní odpovědnost.....	422
5.3.3	Doporučená literatura.....	423
6	PŘÍLOHA	425
6.1	METODIKA EFEKTIVITY VZDĚLÁVÁNÍ.....	425
6.1.1	Specifika vzdělávání dospělých – obecná pedagogika a andragogika.....	425
6.1.2	Subjektivní činitelé vzdělávacího procesu – lektorské činnosti.....	427
6.1.2.1	Odborná kvalifikace.....	428
6.1.2.2	Pedagogicko-andragogická kvalifikace.....	428
6.1.2.3	Lektor a styly řízení.....	432
6.1.2.4	Požadavky psychologické – kvality osobnostní a lidské.....	432
6.1.3	Kompetence lektora.....	434
6.1.3.1	Kompetence motivační.....	435
6.1.3.2	Kompetence komunikační.....	435
6.1.3.3	Kompetence didaktická.....	437
6.1.3.4	Konstruktivní kompetence.....	448
6.1.3.5	Kompetence a dovednosti organizační.....	449
6.1.3.6	Kompetence evaluační – hodnotící a kontrolní.....	450
6.1.4	Komplexní činnosti lektora.....	451
6.1.5	Doporučená literatura.....	452